

skal blive en Ørken og Civilisationen ophæve sig selv, og det er, at Krigen slaas ned for alle Tider. En Udtalelse af Lloyd George under Genua-Konferencen gik jo ud paa noget lignende: man turde ikke tænke sig Krig i Europa mere, for det vilde være ensbetydende med Kulturens Ødelæggelse. Nuvel, hvis man siger, det er Fantasteri at fremsætte Kravet om Afvæbning, vover jeg som Modsætning hertil at sige, at det er Fantasteri at ville opretholde den bestaaende Tilstand med fortsatte Udgifter til Krigsvæsenet. Det kan ikke nytte, at man vil paavise, saaledes som det ærede Medlem Hr. Pürschel gjorde, at Krigsudgifterne var blevet forholdsvis ringere i de senere Aar i Forhold til Statens samlede Udgifter, thi man maa her regne med, at vi har haft vældige Udgifter til forskellige sociale Formaal, og saaledes se Sagen ud fra et andet Synspunkt, nemlig at der faktisk ikke synes at være nogen Nedgang i vore Militærudgifter til Trods for Verdenskrigens Erfaringer og til Trods for, at en god konservativ Mand som Oberst N. P. Jensen erklærede i 1909 om det Forsvar, som da foresloges, at det intet Forsvar var, og General Arendrup erklærede, at Ordningen blev gennemført paa Trods af de sagkyndige. Nu ser man ikke blot 3 eller 4 Standpunkter, men man ser Generalernes Standpunkt, Generalstabens Standpunkt og endelig Partiernes Standpunkter, og man ser Sagkundskaben, repræsenteret ved Generalerne, sige, at den virkelig mener at maatte foretrække Socialdemokraternes Afrustningsforslag, hvis deres eget Raad ikke følges. Det vil med andre Ord sige, at Sagkundskaben kræver de største Ofre, hvis der overhovedet skal være Tale om et Forsvar, medens vi for vort Vedkommende mener, at et hvilket som helst Forsvar er unyttigt og derfor kun kan være ensbetydende med at hemme det danske Samfunds Udvikling paa alle Omraader. Derfor vover vi baade i det økonomiske Livs Interesser og i Fædrelandskærlighedens Navn at hævde, at Kravet om Afrustning er det eneste virkelige, paa hvilket Danmark kan basere sin fortsatte Eksistens. Jeg tror, der kan være lige saa megen Lidenskab i dette Standpunkt som i ethvert andet. Jeg vil altid i Ærbødighed og Anerkendelse bøje mig for enhver Mening, der fremsættes, ikke mindst i Spørgsmaal, der drejer sig om Danmarks Ve og Vel, men jeg beder de Herrer betænke, at Udtrykkene Parade og Fantasteri ikke har noget med vort Standpunkt at gøre, idet de aabenbart miskender vor Stilling i denne Sag.

Der er to Verdner, som her staar overfor hinanden. De Herrer repræsenterer en Verden, der har været og til Dels er, der er Funker, som gløder, men den gamle Ild blusser ikke mere, en anden Samfundsopfattelse krydser deres, et andet Livssyn krydser deres! Kravet om Fred mellem Nationerne afgøres nu til syvende og sidst af dem, der har lidt mest under Krigens Ulykker, og hvis de Herrer havde Føling med den Arbejderklasse, der har ofret Liv og Blod, vildført af Diplomater, ofret af Regeringer, hærget af Ulykker, vilde De vide, at disse Folk er indædt forbitrede paa alt, hvad der hedder Krig og Krigsvæsen. Deres Had rammer ikke Menneskene, men det rammer selve Systemet, og de vil ofre mere end nogen Sinde for at komme Krigsulykkerne til Livs. Jeg taler ud fra den Forestilling, som lever hos de Mennesker, jeg taler ud fra samme Synspunkt, med den samme Lidenskab som de om Krigen som en Ulykke, der ikke afværges ved Ofre paa Militarismens Alter, men kun ved at bekæmpe den til det yderste, og ud fra dette skal man forstaa Socialdemokratiets Krav om Afvæbning. Aldrig nogen Sinde har Kravet lydt stærkere og haft mere Berettigelse; Krigen har været det professionelle Mord, den har ikke det fjerneste at gøre med menneskeligt Mod. Jeg priser Modet, og jeg elsker den kraftige Villie, jeg holder af den Mand, der tør vove noget, men jeg er Hader af Snigmordet, den moderne Krig, den flydende Ild, Drabet paa lang Afstand, hvor man aldeles ikke kender sin Modstander, Sænkingen af Skibe paa Havets Bund, hvor ingen faar Lov til at løfte en Arm til sit Forsvar. Kalder man det Udtryk for Fædrelandsfølelse og Mod, er jeg paa Forhaand Modstander af den Art Fædrelandsfølelse og Mod. Kun en Indsats duer noget i den Forbindelse: Den ubønhørlige Kamp mod alt, hvad der har Forbindelse med Militarismen. Det har været Grundtanken for Socialdemokraterne gennem alle Aarene og har som sagt aldrig været det stærkere end i dette Øjeblik.

Lad mig, naar jeg nu har talt om dette, have Lov til at sige, at jeg tror naturligvis alligevel ikke paa, at selv de stærkeste Ord og den varmeste Overbevisning eller endog det Liv, der rører sig derude, og som endnu staar tilsløret for de Herrer, vil være i Stand til at overbevise Dem om, at der er Kræfter, der en Gang vil optræde paa Scenen og vil give Billedet en anden Karakter. Det ærede Medlem Hr. Pürschel talte forleden Dag her om et Digt af Drachmann: Vi vil Fred her til Lands. Jeg vil ogsaa